

Lietuvos Respublikos Seimo Ekonomikos komitetui

2024 m. birželio 11 d., Nr. 24–060VK

PASIŪLYMAS DĖL KIBERNETINIO SAUGUMO ĮSTATYMO NR. XII-1428 PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIVP-3815

Šiuo raštu Lietuvos verslo konfederacija (toliau – LVK), atsižvelgdama į tai, kad artimiausiu metu Lietuvos Respublikos Seimo Ekonomikos komitetas planuoja svarstyti Kibernetinio saugumo įstatymo Nr. XII-1428 pakeitimo įstatymo projektą Nr. XIVP-3815 (toliau – Įstatymo projektas), teikia pasiūlymą Įstatymo projekto baigiamosioms nuostatomis.

Galiojančiu Kibernetinio saugumo įstatymu, kaip ir siūlomu Įstatymo projektu, greta kitų teisinio reguliavimo sričių, reglamentuojami Saugiojo valstybinio duomenų perdavimo tinklo (toliau – Saugusis tinklas) naudojimo pagrindai. Nors Saugusis tinklas nėra vienintelis valstybės valdomas neviešas elektroninių ryšių tinklas, tačiau sistemiško tokių tinklų teisinio reguliavimo mechanizmo šiuo metu nėra. Bendro teisinio reguliavimo nebuvimas, pirmiausia, turi neigiamų pasekmių valstybės interesams – nesudaromos sąlygos naujinti valstybės valdomų neviešų elektroninių ryšių tinklų infrastruktūrą ir teikti laikmečio poreikius atliepiančias paslaugas, kurios būtinos valstybės vidaus saugumo, skubios pagalbos tarnybų, taip pat mobilizacinių užduočių atlikimui. Šiame kontekste, paminėtina, kad valstybės institucijos jau deklaravo siekį ir pristatė aiškią viziją valstybės valdomos neviešų elektroninių ryšių tinklų infrastruktūros bei teikiamų paslaugų naujinimui. 2022 m. lapkritį Seime pristatytas darbo grupės atstovų iš Krašto apsaugos ministerijos (KAM), Vidaus reikalų ministerijos (VRM) ir Susisiekimo ministerijos (SM) parengtas mišrus valstybinio kritinio ryšio tinklo (VKRT) modelis. Šis tikslas – VKRT diegimas – vėliau tapo viena Nacionalinio saugumo strategijos įgyvendinimo kryptimi: 2023 m. birželį Seimas nutarimu priištoje ilgalaikėje valstybinėje saugumo stiprinimo programoje vienu prioritetu numatė naujo plačiajuosčio mobiliojo ryšio technologijomis paremto VKRT, pakeisiančio Lietuvos viešojo saugumo ir pagalbos tarnybų skaitmeninio mobiliojo radijo ryšio tinklą, kūrimą.

Džiugina tai, kad Vyriausybė mato teisinio reguliavimo nustatymo būtinybę ir priėmė sprendimus deleguoti konkrečias užduotis strateginiams tikslams pasiekti. 2023 m. lapkričio 14 d. **Vyriausybė protokoliniu sprendimu pavedė KAM kartu su SM ir VRM (prireikus pakvietus kitas suinteresuotas institucijas) ne vėliau kaip per 6 mėnesius** priimti suderintą sprendimą bei **parengti įstatymo, kuris nustatytų valstybės valdomų neviešų elektroninių ryšių tinklų, kuriais neperduodama įslaptinta informacija, veiklos teisinį reguliavimą, projektą** ir pateikti jį svarstyti Vyriausybei. 2023 m. lapkričio 21 d. LVK raštu išreiškė palaikymą tikslui atskiru įstatymu apibrėžti tik valstybės reikšmės skirtų ir komercinių paslaugų neteikiančių valstybės valdomų tinklų teisinį reguliavimą. Vertinant tai, kad valstybė valdo įvairius neviešus elektroninių ryšių tinklus, LVK nuomone, rengiant tokių tinklų valdysenos principus reglamentuojantį įstatymo projektą, svarbu remtis geriausios praktikos atvejais. Šiame kontekste, LVK nuomone, svarbu paminėti ir pasidžiaugti, kad valstybė tokių sektinių teisinio reguliavimo atvejų jau turi – pirmiausia paminėtinas Saugusis tinklas. Praktikoje pasiteisinęs Saugiojo tinklo valdysenos modelis, LVK manymu, galėtų tapti sektiniu valstybės valdomų ar planuojamų neviešų elektroninių ryšių tinklų valdysenos principų reglamentavimo standartu ir rengiamame įstatymo projekte. Vis dėlto, kol kas toks įstatymo projektas nebuvo registruotas, nors aiškaus reguliavimo

poreikio aktualumas išlieka. Sistemiškas valstybės valdomų neviešų elektroninių ryšių tinklų reguliavimas operatoriams yra būtinas tinkamai įgyvendinti turimas pareigas. 2021–2022 m. 5G radijo dažnių aukcionų teisės aktai operatoriams numato pareigas, susijusias su VKRT: pavyzdžiui, kad operatoriai atitinkamų institucijų prašymu privalo teikti nacionalinio tarptinklinio ryšio (angl. roaming) paslaugas VKRT.

Atsižvelgiant į visa tai, siekiant įgyvendinti išsikeltus tikslus, LVK prašo pildyti Įstatymo projekto baigiamąsias nuostatas. Atitinkamai, Įstatymo projektu siūloma numatyti, kad Vyriausybė iki 2024 m. spalio 18 d. pateiktų Seimui Lietuvos Respublikos valstybės valdomų neviešų elektroninių ryšių Įstatymo projektą, kuris nustatytų valstybės valdomų neviešų elektroninių ryšių tinklų, kuriais neperduodama įslaptinta informacija, veiklos teisinį reguliavimą. Siekiant teisinio nuoseklumo ir vertinant tai, kad Kibernetinio saugumo įstatymas reglamentuoja Saugiojo tinklo veiklos pagrindus, taip pat siūlytina numatyti, kad rengtinas Įstatymo projektas būtų suderintas su Įstatymo projektu dėstomomis Lietuvos Respublikos kibernetinio saugumo įstatymo Nr. XII-1428 pakeitimo įstatymo nuostatomis.

Pasiūlymas:

1 straipsnis. 2 straipsnio pakeitimas

Pildyti 2 straipsnį „Įstatymo įsigaliojimas, įgyvendinimas ir taikymas“ 11 punktu:

„Lietuvos Respublikos Vyriausybė iki 2024 m. spalio 18 d. pateikia Lietuvos Respublikos Seimui Lietuvos Respublikos valstybės valdomų neviešų elektroninių ryšių įstatymo projektą, kuris nustatytų valstybės valdomų neviešų elektroninių ryšių tinklų, kuriais neperduodama įslaptinta informacija, veiklos teisinį reguliavimą ir būtų suderintas su šiame įstatyme išdėstytomis Lietuvos Respublikos kibernetinio saugumo įstatymo Nr. XII-1428 pakeitimo įstatymo nuostatomis.“

Dėkojame už bendradarbiavimą.

Pagarbiai

L.e.p. generalinis direktorius



Emilis Ruželė